

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Novissima Polyantha, In Libros XX. Dispertita

Dominicus

Francofurti, 1613

Philosophia

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97211](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97211)

dam iucunda loquuntur magis quam salutaria, quo illud referendum est: Oleum vendere.

Aut minus animi, aut plus potentia. φρονιμα δασσον, η δυνασδου δει μισθον.

Conuenit in feroces, quorum arroganti non suppetant vires. Aut in eis, qui non timent irritare, quem vincere non possint.

Μετὰ δὲ ἀτραφάξιν. Φυδὸν πάλιν ἀτρεφάξιν.

De sumis & venis.

Quae quis ipse facit, haec vicinis vitio non vertit. αὐτὸς ἄνθρωπος ποιεῖ.

Conuenit cum illa Terentiano. Homine imperito nihil quicquam iniustus, qui nil nisi quod ipse facit rectum putat. Sunt enim qui damnant, quicquid ipsi non possint assequi.

Suus cuique creptus bene olet.

Nemo est cui sua mala non videantur esse optima. Plato.

Ipsis placet. αὐτοῖς ἀρεσκεί.

Vbi rem parum vobis probari, aut causam nisi ad nos pertinere significamus.

Pedere thus. ὀδὸν δισσώτων.

Accommodabitur in hoc, quorum vitia placent aut ipsi aut alijs impendia amantibus. Dicit etiam potest in assentatores. Aristoph.

In armis accessat. ἰπὶ τοῖς πλοῦσι ἀκίβηται.

Et meae mater Pollucem vincere dixit. κίχ' ἵφ' ἀματιγέ πο- δὲ δὲ σὺν ἡμῖν. Theocr. in Ecloga cui inscript. τοῦτος.

Cum quis peruersa propter amorem iudicio anteponitur, aut a- quatur is, cum quibus minime confendus est.

Teiplum laudas. αὐτὸν δὲ ἰναίεις.

Vbi quis sese laudat suus, buclizatorem agit.

Teiplum inspicit. μὴ τῆσθε, ἀλλὰ καὶ τὸ σὸν φίλον σέπει.

Non memi, sed tuam inspicio genus. Plutarchus. Strultum est in alerum dicere, quod in te possit retorqueri.

Beijhe dich selbst. Siehe vor deiner Thür.

Multi te oderint si teiplum laudas. πολλοὶ εἰ τοὶ μὲν εἶ, δὲ σαυτὸν φιλῆς.

Offendit adagium, nullo minus appostus esse ad mutuum amo- rem ac benevolentiam, quam qui sese vehementer auant.

Sinceriali diligere.

Qui fruste mirantur, quod nemo alius concupiscat, sine rivali di- cere dicuntur.

Non est beatus, esse qui se nesciat.

Inuit haud esse satis, ut adsit felicitas, ni felicitatem tuam in- tellexeris. Virgil.

Agricolas.

Ofortunatos nimium sua se bona norint.

Vocabatur, cum quis suas artes ignoraret. Felicitatis vero haud minima pars est, ut sua quisque veris bona.

EMBLEMA.

Philautia.

Emblema LXIX. Andreae Alciati.

Quid nimium tua forma tibi Narcisse placebat, In florem & nos est versa superis olus. Ingens est in arbor, ladesq; spoliata, doctos Qua pessum plures datq; de ditq; viros. Qui veterum abiecit a met hodo, noua dogmata quarunt, Nilq; suis praeter in adere phantasia.

HIEROGLYPHICVM.

Quo sit in prolem suam affectu Simia, vulgo notum est. Hinc illud oritur hieroglyphicum, vt Suffensus Catullianus seu solidus sui admiratores per satum Simiam apte significari posse nonnulli contentiant. Pier Val. lib. 6. pag. 598.

Vide supra, Amor sui.

Philosophia.

DEFINITIO ET ETYMOL.

Philosophia, Graeca dictio est. φιλοσοφία, as. η. Est amor scientia, secundum Aug. lib. 4. de Civitate Dei: Et eundem contra Academicos & Boetium in Arithmetica. Componitur autem ex φιλος, quod est amicus, & σοφία, as. η, quod est sapientia. Habet autem sophia penult. corrept. Martialis.

Cum tibi sic sophia par curia, Et cura deorum.

Hebraei philosophiam appellant Cochmah, id est, sapientiam rerum diuinarum & humanarum: à verbo Cacham, Sapuit mente, sapiens fuit, sapienter egit, fuit praeditus sapientia. Hinc per inuersionem radices est μάγος, magus, sapiens, arcanorum diuinorum interpretis: & μάγιστρον, quam Perseae acciperunt pro sapientia perfecta que

rerum naturalium cognitione, vnde & magi ab illis appellati quos Graeci philosophos vocant, latini Sapientes. Vide Aelian. i. Et. Postquam vero magi apud Peras diuini cultus praesentibus omnibus veritas artes exercuerunt, in tantum uoluerunt vanitas, vt non solum obseruatione siderum futuram praesentibus actibus quibusdam & maleficiis, se omnia scire & facere praesentibus fiterentur Cochmah, sapiens, magus, industrius, in veritate sapiens, industrius. Vide Proverb. 10. 1. 8. 14. Eccl. 1. 4. Esai. 47. 15. 16. Prov. 14. 1. Vide Sapientia.

LOCI BIBLICI.

Philosophia in rebus Dei fallax, Coloss. 2. 8. ideoque damnanda possessoribus vendicanda in vltim nostrum. August. lib. 1. de Christiana. Non est religio à philosophis quaerenda qui eorum doctrinam bant cum populis, & de suorum deorum natura se commutantes diuersas contrariasque sententias in scholis perorabant. Ita religio. Philosophi eo damnabilis colebant idola, quo illa quae in natura ceter agebant, sic agerent, vt cum populo veritate agerentur. De ciuitate Dei. Res siquidem monitrosa est, p. philosophus curialis de rebus que esse affectat, neutrum est, eo quod curia philosophus dicit, & in epist. curiales philosophus vique quae non sunt. Ioh. 1. de vng. curialis. Qui cunq; scientiam contingere cupit, si relicta veritate reliquis se implicare voluerit, materiam laboris, vt iam diximus, tam plurimam que inueniet, materiam cogitum: quoniam videtur primum operam dandam esse artibus: ubi fundamta omnium, & pura simplexque veritas aperitur, & ideo curia philosophus dicitur, quodam sibi scientias eligunt, in quibus periticos putant. Hug. in didasc. lib. 3. In philosophis enim fuit venerabilis imago virtutis, cuius de & dilectione virtutis substantia esse non possit, & virtutis inueniatur in nobis, qui virtutis imaginem tenent. Quisq; virtutum induit, quibus videmus florulle gentiles? Quisq; in mistoclis diligentiam, Frontonis grauitatem, Socratis modestiam, Fabritii fidem, pudicitiam Scipionis, longanimitatem Catonis pietatem imitatur: qui quasi quaedam sacrorum vlyera splenderunt, tempora sua illustrant: Sed qui in ipso floruerunt, in cogitationibus suis superbus tamantibus, ra humilitate carentes, humanam gloriam appetentes, Altiq; se sapientes affirmantes, & dicentes, illi facti sunt idola.

PATRYM SENTENTIA.

Si quae vera philosophi dixerunt, ab eis fuit tanquam in possessoriis vendicanda in vltim nostrum. August. lib. 1. de Christiana.

Non est religio à philosophis quaerenda qui eorum doctrinam bant cum populis, & de suorum deorum natura se commutantes diuersas contrariasque sententias in scholis perorabant. Ita religio.

Philosophi eo damnabilis colebant idola, quo illa quae in natura ceter agebant, sic agerent, vt cum populo veritate agerentur. De ciuitate Dei.

Res siquidem monitrosa est, p. philosophus curialis de rebus que esse affectat, neutrum est, eo quod curia philosophus dicit, & in epist. curiales philosophus vique quae non sunt. Ioh. 1. de vng. curialis.

Qui cunq; scientiam contingere cupit, si relicta veritate reliquis se implicare voluerit, materiam laboris, vt iam diximus, tam plurimam que inueniet, materiam cogitum: quoniam videtur primum operam dandam esse artibus: ubi fundamta omnium, & pura simplexque veritas aperitur, & ideo curia philosophus dicitur, quodam sibi scientias eligunt, in quibus periticos putant. Hug. in didasc. lib. 3.

In philosophis enim fuit venerabilis imago virtutis, cuius de & dilectione virtutis substantia esse non possit, & virtutis inueniatur in nobis, qui virtutis imaginem tenent. Quisq; virtutum induit, quibus videmus florulle gentiles? Quisq; in mistoclis diligentiam, Frontonis grauitatem, Socratis modestiam, Fabritii fidem, pudicitiam Scipionis, longanimitatem Catonis pietatem imitatur: qui quasi quaedam sacrorum vlyera splenderunt, tempora sua illustrant: Sed qui in ipso floruerunt, in cogitationibus suis superbus tamantibus, ra humilitate carentes, humanam gloriam appetentes, Altiq; se sapientes affirmantes, & dicentes, illi facti sunt idola.

O felicia antiquorum tempora, in quibus ipsi imperatores, dum regentes seipsos philosophos dederunt, vt patris de Macedonia, de Julio Casare, de Prolomaeo reges. Cuiusmodi nigni gloria creuit in immensum, quam diuinitatem libere in ipso floruerunt. Victoria enim militum, & gloria, & philosophia simul eruerunt. Et merito, quia philosophia vera decessit, et regnare. Per me enim reges regnant, ait Sapientia. vobis.

Pisces fortasse philosophos vocat, qui huius mundi curam curia curiositate pertrahant: nam sicuti illi polia frore mibi rescaant, pelagi inundatione confusa, ita & isti capere deas nas rerum ratione humana assiduo labore perquirunt. Cap. 1. Astrologiam facilegam summa intentione fugiamus, etiam nobilium philosophorum iudicia damnauerunt.

Diuina eruditio dialecticam, in qua omnis loquendi ratio tinetur, non desiderat, quia non in lingua, sed in corde exercetur, nec interest quali vtare sermone. Res tamen non verba curant, & nos non de Grammatico, aut Oratore, quorum scientia, quo modo loqui deceat, sed de sapiente differimus, cuius doctrina quo modo viuere oporteat. Quod si tuncq; physica illa ratio quae est, neq; haec logica, quia beatum facere non possunt: vcliamus Ethica totius philosophiae vis continetur, ad quam se adhibentibus, Socrates contulisse dicitur, in qua etiam parte, quoniam philosophi errauerunt, qui summum bonum, cuius capere perpererati sunt, non comprehenderunt, apparet falsam esse de omnem philosophiam, quia nec inuit ad iustitiam emagantur, sicutium hominis rationesque confirmat. La. 3. Firm. lib. 3.

POETICAE SENTENTIA.

De VII. Sapientibus.

Ἐπι τοσοῦτον ἴδιον μὴτ' ἔσται πάλιν οὐρανὸν ἔσται. Μίτρον μὴτ' ἐπιτοσοῦτον ἴδιον μὴτ' ἔσται πάλιν οὐρανὸν ἔσται.

Sapienter philosophari, videtur mihi res diuina. Philosophia docet homines suum cognoscere creatorem. *Idem lib. de poeno & morte.*

Si sine arte, & propter actionem, aliquid fieri possibile est, magis per artem, & curam & causam possibile est fieri, vnde vbi philosophus fuit preses, ibi foelix est ciuitas. *Idem lib. 2. Rhet.*

Philosophia omnium mater artium, quam Plato donum, Cicero inuentum vocat, absq; literis haud facile percipi potest. Hec te primum ad diuinum cultum, deinde ad ius hominum, quod iustum est in generis humani societate, tandem ad modestiam animum erudit, & ab animo tanquam ab oculis caliginem remouebit, vt supra prima, media & vltima videas. Quis igitur literis insudate noluerit? quando tantus ex his fructus percipitur, in quibus est boni ac mali notitia, quae nobis praeterita referant, praesentia moderentur, futura indicant: sine literis omnis aetas caeca est. *Hac Aeneas Syluius, Epist. 11. P. M. postea dicitur.*

Quid est per Deos optabilius sapientia? quid praestabilius? quid homini melius? quid homine dignius? hanc qui experunt, philosophi nominantur, nec quicquam aliud est philosophia, quam studium sapientiae: sapientia autem est rerum diuinarum & humanarum causarumque, quibus eae res continentur, scientia. *Cicero, lib. 1. Offic.*

Philosophia in tres partes est distributa: in naturae obscuritatem, in differendi subtilitatem, in vitam atque mores. 1. *de Oratore.*

Philosophia nihil est aliud, si recte interpretari volumus, quam studium sapientiae. 2. *Offic.*

Philosophia medetur animis, sollicitudines detrahit, cupiditibus liberat, pellit timores. 2. *Tuscul.*

Philosophia mater est omnium benefactorum & benedictorum.

Nunquam satis digne laudari philosophia poterit, cui qui pareat, omne tempus atatis possit sine molestia degere.

Nullum bonum philosophia optabilius, nullum praestantius, neque datum est mortalium generi deorum concessu, neque dabitur.

Nihil est dulcius otio literatio, his dico literis, quibus infinitatem rerum atque naturae, & in hoc ipso mundum, coelum, terras, maria agnoscamus. *De clar. Orat.*

Philosophi, virtutis magistri. 2. *Tuscul.*

Nemo philosophiae expertus, idoneus est regno.

Delicati pueri ad philosophiam non sunt idonei.

Turpissimum est philosopho, seculi docere quam viuere.

Is verè liber est, quem philosophia liberum facit.

Proprium est philosophi mederi vitis hominum.

Philosophi libertas molestia est omnibus.

Frugalitatem exigit philosophia, non poenam. *Erasmus in a. paph.*

Quid aliud philosophia quam vitae lex? *Idem epist. 95.*

Dicit aliquis. Quid mihi philosophia prodest, si fatum est? quid prodest, si Deus rector est? quid prodest, si Caius imperat? nam & mutatae certa non possunt, & nihil preparari potest aduersus incerta, si aut consilium meum Deus occupauit, decreuitque quid facerem, aut consilio meo nihil fortuna perimitur. Quicquid est ex his, Lucili, vel si omnia haec sunt, philosophandum est, siue nos inexorabili lege fata constringunt, siue arbitet Deus vniuersi cuncta disposuit, siue casus res humanas sine ordine impellit & iactat. Philosophia nos tueri debet, haec adhortabitur, vt libenter Deo pareamus, vt fortunae contumaciter resistamus, haec docebit vt Deum sequaris, feruas caelum. *Seneca ad Lucil. epist. 16.*

Hoc scio, neminem posse bene viuere, sed nec tolerabiliter, sine sapientiae studio: cum omnia habueris, tunc & habere scientiam vales, & sapientiam, haec erit vitium vitae instrumentum. *ibidem, epist. 17.*

Facere docet philosophia, non dicere, & hoc exigit, vt ad legem suam quisque veniat ne orationi vita dissentiat, vt ipsa inter se vita vnus, sine omnium actionum dissensione, coloris sit. Maximum hoc est officium sapientiae, & iudicium, vt verbis opera concordent, vt ipse vbique par sibi, idemque sit. *ibid. cap. 10.*

Relinque istum ludum literarium philosophorum, qui rem magnificentiissimam ad syllabas vocant, qui animum minuta docendo, permittunt & conerunt, & id agunt, vt philosophiam potius diffidit, quam magna videatur. Socrates qui totam philosophiam reuocauit ad mores, hanc summam dixit esse sapientiam, bona malaque distinguere. *Seneca epist. 72.*

Quis dubitat, quin Deorum immortalium munus sit, quod viuimus: philosophiae, quod bene viuimus. Ita que tanto plus huic nos debere certum est, quam diis: quanto maius est beneficium bona vita, quam vita, pro certo haberetur, nisi ipsam philosophiam ditribuissent.

Huius enim opus est, de diuinis humanisque vera inuenire. Ab hac nunquam recedit religio, iustitia, pietas, & omnis alius comitatus virtutum conferatur, & inter se coherentium. Hae docuit colere diuina, humana diligere, penes Deum imperium habere, & in-

ter homines consortium: quod aliquandiu inuicem antequam societate auaritia distrahit.

De illa philosophia loquor, quae nullum bonum purum honestum est, quae nec hominis, nec fortunae munus habet. *Idem epist. 91.*

Philosophia promittit mihi, vt me parem Deo faciat.

Omnia impedimenta dimitte, & vaca bene mentis philosophiam.

Ad philosophiam totam mentem conuertere, huic adhaerere, & tunc ingens interuallum est inter te & hominum mortales tu antecesses, & dii non multum te antecesserunt. *Moribus.*

Veri philosophi philosophiam non verborum, sed praeceptorum facinorum exercitationem putant. *Diogenes, Hellen. lib. 1.*

Ille vehemens & constans animi militia, literis pollicetur, est hominum, in honesto atque in vili affectu disperso, modo do virtutis munimento confirmat, potentiores membra adhaerens. *Valer. Max. lib. 3. c. 3.*

Doctores sapientiae (sola bona quae honesta, melia turpia, potentiam, nobilitatem, caetera que extra animum per se non annumerant. *Tacitus hist. lib. 4.*

Florent ciuitates, si philosophi imperant, aut imperatores philosophantur. *Ind. Caprol. in M. Anton. philosoph.*

Illi ipsi philosophi (philosophastri, vel philogastri) scribitur, quos de contentenda gloria scribitur, non enim solum in vti in eo ipso quo praedicationem nobilitatemque deponant, sed cari de se ac nominari velint. *Ann. Marcell. lib. 22.*

Pythagorici vetant ne arcana philosophiae impudenter communicentur. Ne fas enim esse, vt ea quae magis philosophia sunt, cuius offerantur, praeterea publice philosophantur, quod dinem magnum apud mortales rerum sublimium, conuenerit. *Niceph. Gregor. hist. lib. 8.*

Philosophari est bene & commode rationari cura et exercitium: affectibus effricti, negligere vana curia & haec cupiditatibus orri solent, mensura quadam deduci debent peragenda. *Arist. in quest.*

Ludouicus XI. rex Franciae idem philosophus via veniens, quod his qui medendi curam sibi vendicant, qui acutissimae de causis principis quae moribus differunt, magnum periculum in his occupati sunt: illa autem pericula est oratio quae aegris. *Arn. Ferron. lib. 3.*

APOPHTHEGMATA.

Thales facillimum esse dicebat philosopho ditari: ditissimo probauit. Omnem oleam antequam flores ceteris, quae Miletio coemitt. Animaduertent enim praesentia epulum vberetatem fore. Hoc pacto os obruravit, qui ad philosophiam paupertatem non esse virtutis, sed necessitatis. *de Diuinatione.*

Bonum cum male audiuisset, quod a dolose sententiam in disciplinam non receperit. Tenellus, ait, castus, non avarus hamo: significans, pueros delicatulos ad philosophiam iniquam quam esse idoneos. *Laert. lib. 4. c. 7.*

Idem, Rhodi cum Athenienses darent operam inchoatae philosophiam docebat. Ob id reprehensus, ita respondit. Tuus aduexi, & hordeum vendo. Sentiens, absurdum esse ad philosophiam deteriora, cum attulisset meliora. Nam philosophia, vnde in cibis est hominum: hordeum, equorum, simul inuenitur philosophum loqui, rhetores hincire potius. *ibid.*

Pythagorus dicebat, vitam humanam esse similem pauperi, est, solenni hominum conuentui ad quem alii conueniunt, alii negotiari, nonnulli spectatores modo sunt. Accursum quidem omnes esse felicitos, solum spectatores etiam quae celebritate, hunc spectatorem aiebat esse philosophum, qui non aliud in hoc mundi theatro prodisset, quam vt raturam ad mores hominum contempleretur. *Laert. lib. 8. cap. 1.*

Diogenes negabat illos debiles ac mancos appetendos quosque essent, aut caeci, sed qui peram non haberent. Latio autem philosophum vocem, nam in aetate Graecis dicitur mancus aut tritutus, qui per a caret. Innuens opinor, hominem ad omnem vitam huiusmodi inuitem esse, qui expertus sit philosophiae. Pera enim quae in philosophum penus erat. *ibid.*

Idem, dicenti cuidam, quem ad sapientiae studium hortabatur. Non sum idoneus philosophiae. Quid igitur vitis, inquit, tibi non recte viuendi cura est? Non enim in hoc viuere homo, vt tuas vitam, sed vt discat recte viuere. Natura da viuere, Philosophia recte viuere. Natura gignit ad virtutem dociles, doctores non gignit. *Laert.*

Idem, percontanti, quid lucri caperet ex philosophia? Vitam inquit, aliud, certe hoc, quod omnem fortunam ferat paratum. *Laert. lib. 6.*

PC

POLYAN

Hoc, inquit, in omni vita facere studeo. Sentiens, hoc esse philosophari, in omnibus actionibus quam maxime à multitudi- ne diffidere: propterea quod vulgus hominum cupiditatis agit, non ratione. *ibid.*

Idem percontanti, cur ceteris mendicis benigne largirentur homines, philosophis non item? Quoniam, inquit, sperant citius futurum ut claudi cæcive fiant, quam philosophi. Qui miserentur afflictorum, quales fere sunt mendici, faciunt hoc contemplatione communis hominum fortis: ita cæco optulantur, cogitantes, hoc ipsum mihi poterit accidere, de philosopho non item cogitant. Dicitur festivius est ob abusum verbi, sperant, ut philosophus fias, sperari potest: cæcitatem aut claudicationem nemo sperat. *Laert. l. viii.*

Idem interrogatus, an philosophi placentis vescerentur? Omnibus, inquit, ut ceteri homines. Rursus hic aliud respondit, quam interrogabatur. Quærebatur percontator, an conveniret philosophis, frugalitatem profitentibus, vesci placentis, cibis delicatiorum? Diogenes *æquivocis* ita respondit, quasi philosophi non essent homines, & tamen vescerentur cibis humanis. Siquidem animalia bruta non vescuntur quibuslibet: bos comedit scenum, canis nequaquam, aues amant frondes salicis, equi avenam. Quædam aues pascuntur granis juniperi, quædam carnioræ sunt, quædam vescuntur piscibus. Huc alludit Diogenes. *ibid.*

Demonax à quodam interrogatus, cuiusiam scilicet philosophus esset? Quis, inquit, tibi dixit me philosophum esse? & sic ridens abiit. Sed cum iterum rogaretur, cur risisset? respondit: Cur non ride- rem, cum tu me ex barba philosophum esse iudicaris, ipse autem bar- baram non habes? *Erasm. l. 8. apoph.*

Epictetus, eos qui barba & pallio, verbisque magnificis philo- sophos agebant dicere solebat esse philosophos *ἀνὸν τὸ ἀπαρτῆρον πύργον* id est, factis procul, verbis tenus. *Gellius, l. 17. c. 19.*

Timotheus Cononius F. quum floreret omnino rebus secundis, & facillime vrbes caperet, se felicem ac beatum esse prædicabat. Ve- rum cum in Platone philosophum forte incidisset, hominemque philosophantem diu audiisset, omnia contemnens, in quibus felici- tatem consistere vanâ opinione ductus, putaverat, proclamasse di- citur post Platonis disputationem: O vitam vere beatâ ac felicem! Audiit Platonem differrentem non de divitiis non de tirremibus, aut nauticis rebus, neque de supplementis, aut quemadmodum auxilium esset ferendum, nec de tributo sociorum, siue insularis, neque de similibus nugis ac naniis: sed de illis que profitebatur Plato, qui bus veram felicitatem (contemptis omnibus) ascribebat. *Aelian. l. 2. de var. hist.*

Aristoteles, percontanti, quid lucri cepisset ex philosophia? Vt ea, inquit, nullo imperante faciam, quæ vulgus facit metu legum. Idiotia a furto abstinere, quia lex iminatur poenam: Philosophus abstin- dit, quia per se turpe est, etiam si liceat impune. *Laertius libro 5. cap. 1.*

Lacones, Lacedæmonii literas quidem discabant ad usum, ceteras vero disputas exoticas eliciebant: nec minus homines harum pro- fellores, quam ipsos libros. Hæc autem erat illorum eruditio, bene parere magistratibus, patientem esse laborum, & in prælio aut vin- cere aut mori. Hoc animo fuerunt olim & Romanorum quidam, qui philosophi Græcos vrbe pepulere, quod curiosis disciplinis a- uerterent iuventutem ad otium & ignavia, redderentque ad dis- ferendum quidem instructos, ad agenda vero Reipub. munia inuti- les. *Erasm. & Plar. in Lacos.*

Demonax, rogatus à sophista quopiam, quod viaticum attulisset ad philosophiam? Admodum Cynice respondit, *ἄγχις*, id est, testes: Significans se nudum accessisse. *Erasm. l. 3. apoph.*

Dionysius junior posteaquam regno fuit expulsi, cuidam di- centi, Quid tibi Plato & philosophia profuit? Vt tantam, inquit, fortunæ mutationem facile feram. Neque enim sibi manus ad- mouit, quod alii solent: sed Corinthi ludum literarium aperuit. *Plutarch.*

Demetrius Phal. cum exularet, ac Thebis inglorius humilissi- que viveret, audissetque Cratem philosophum, qui ipsum inuiseret, multa placide prudenteque de moderatè ferendo exilio differen- tem. Male sit, inquit, negotiis & occupationibus, per quas hæcenus talem virum non licuit cognoscere. *Laert. l. 5. c. 5.*

Philippus Alexandrum suum hortabatur, ut auscultaret Aristo- teli, cui traditus erat institutus, daretque operam philosophia: Ne, inquit, multa committas, quæ me fecisse nunc poenitet. Perspe- xit egregius princeps, neminem philosophia expertem regno ido- neum esse, nec puduit fieri, se multa per errorem fecisse peperam, quod à teneris vngueulis philosophia præceptis non fuisset imbu- tus. Nam qui experimentis discant administrare regnum, licet inge- nio felicissimo nati sint, tamen & sero & magno Reipublicæ malo tandem evadunt boni reges. At qui philosophia præceptis præmu- nitus accedit, si ad sit, mens integra, vix poterit ab honesto defecere. *Plur. in apoph. regum & impera.*

Alexander, cum esset Corinthi, adit Diogenem pro dolo seden- tem, cumque eo multa colloquutus esset: à quo digressus, indignanti-

bus amicis, quod rex illi cani tantum habuisset honorem, principi nec assurgere dignaretur: Imo, inquit, si Alexander ab- ac rebus humanis omnibus superiorem, ut nihil rego ferat, iudicaret. Præcipua regum felicitas est, quod nulli ferat, quid volunt, facile efficiunt: tum quod nullus egerat, ipsum homini prestat philosophia multo verius, quam regum narchis. Quamquam Alexander maius quiddam existimavit regem esse. *Laert. l. 6.*

Polydorus dicere solebat, eorum officium esse mortali- quibuscunque lutum pertineret ad vngues. Plautus opor- los notans. Admonuit autem, eas artes exercenda, videretur spurcaretur opifex. Tale nimirum est philosophia fluxum. *lib. 6. apoph.*

9 SIMILITVDINE.

Naxianæni: Arbor quædam est fabulosa, quæ quædam germinat, & contra ferrum decertat. Et si quid mirabilem præ- rabiliore dicere oportet, morte vivit, & ab scissa pullula, cæcis sumpta augetur. Hoc referunt fabulæ, & ab scissa pullula, cæcis est. Mihi autem manifeste videtur, tale quid philosophum qui per afflictiones clarificis, & ex graubus materiam facit, ac in aduersis gloriatur, nec dextris iustitiam armis excolit, nisi- nis deprimitur, sed semper ille idem, licet non eadem præ- tanquam aurum in fornace igne examinatum. *In act. præ- reuerteret ex agro.*

Augustinus: Quæ ista est secunda plaga, Rarè in abstru- ranis hæretici intelliguntur atque Philosophi. Hæretici signatam philosophorum vel hæreticorum præuentionem. Rarè res rariorum loquacitatem. Rarè sunt clamantes in publicis, sis per superbia, & inanès contentionès: strepitum vocis ha- possunt, doctrinam veræ sapientiæ non possunt insinuarè. Quæ Christianæ veritati contradicunt, & in sua vanitate decem- sunt, tædium afferentes auribus non cibos mentibus. *De man- sia decem præceptorum & decem plagarum, cap. 2.*

Laërtius: Cum sæpe philosophi per ignorantiam ratio- ratione defuerint, atque in errores incidenti inueniantur, solet his enuocari, quod victori viam nescienti, & non sine ignotare, ut vagetur, dum percontari obuios erubescit. *De- cap. 7.*

Plutarchi: Non quemadmodum parastus conuenit, ut ad- à quibus altur, ridet, ac nihil commouetur: Ita à philosopho- hensus, debet esse affectus: sed nec offendi oportet, nec quæ- ter negligere. *in mor.*

Vt tragædi in theatris: Ita philosophus in scholis ad ali- nempe ad finem vsque. *in mor.*

Seneca: Ut montium proceritas minus apparet proceri- bus: vi accesseris, tum apparet quam sint in arduo: Ita in- spicit, quam excellens sit animus philosophi, quantumque omnes humanas emineat, nisi propius contempseris. Ad modum ad illum accesseris. *apud Erasm.*

Plinij: Aiuunt Asia & Græciæ balneatores, cum vitæ melli- pellere, carbonibus iniicere semen aræ: quod id fieri tem- nes: Ita philosophi quos vrbe pepulere, à suis libris balneatores indolent, mathematicos quosdam numeris & figuris as- sent, ut ex iis oborta vertiginis capitis, librum abdicant. *lib. 17. cap. 17.*

Erasmus Rotrodami: Ut auguria & auspicia non valeat, nisi quæ- runt, & obseruant: Ita præcepta philosophia non morantur hos qui meliores fieri student, & hoc animo ad legendum acced- rint. *in Simil.*

Vt Phylis in Africa, Narsi in Italia, non solum nisi non habent serpentes, verum etiam conuicti ac salua moderatè aliis præ- clitantibus: Ita philosophis non satis esse debet, si ipsi non con- pantur vitiosis affectibus, verum oportet oratione alios quoque, ditates noxias eximere. *in Simil.*

Chrysofomi, quemadmodum sepulchra extrinsecus ornata, & ter- teriorem illam faciem amoveris, cadaverum & ceterorum, quæ plena reperiuntur: Itidem in philosophorum opinandis, ceteris verborum superficie & ornatu, multa mania ab iudicis depre- deris, maxime vbi de anima philosophantur, nunc honoris, nunc tumelia, nullo modo, modestiæ adhibita, eam afficietas. *lib. 1. in Ioan.*

Basilij: Similes sunt nocturnæ oculis, qui in philosophia non sunt occupati: propterea quod noctu istius oculi acciter cece- sole autem splendente probescunt. Horum etiam mens ad rum inanum contemplationem acutissima est, ac ad veri- nis considerationem hebetillima & caliginosissima. *apud Erasm. serm. 17.*

Naxianæni: Quemadmodum terra & corum nec nocturnæ & similia, non ideo sunt contemnenda, quia quidam male hunc abusi, pro Deo ea que Dei non sunt, venerantes: Ita quicquid veritatis ex philosophia percipi potest, id omne ad vitam beatam con- stitificare debemus: ut tamen ut periculum effugiamus & neque- *lib. 1. in Ioan.*

PC

POLYDORUS

ad philosophorum decreta corrigenda est, non ea sunt ad mores nos-
 tros trahenda in moral.
 Menedemus aiebat multos nauigare Athenas, qui primum es-
 sent sapientes, deinde fieri philosophos, id est, sapientie studiosos,
 deinde rhetores, postremo idiotas: Sic in philosophia quo magis
 profeceris, hoc minus turgebis fastu. in mor.
 Vt non medentur, qui vendunt pharmaca: Ita non sunt philoso-
 phi, qui quicquid est philosophia sumpserint, id transferunt ad offen-
 tationem. in mor.
 Seneca: Quomodo multum inter auaritia & pecuniam interest,
 cum illa cupiat, hęc concupiscat: Sic inter philosophiam & sapien-
 tiam. Lib. 2. epist. 90.
 Vt semina bona si in solum bonum inciderint, similia origini
 proueniunt, eadem humis sterilis ac palustris necat: Sic philoso-
 phię precepta, si in bonum, aut prauum animum inciderint. Apud
 Erasim.
 Philosophus etiam eloquens perinde est quasi bonus gubernator
 etiam formosus sit. Apud Erasim.
 Vt primum est expurganda bilis, vnde nascitur infania, deinde
 monendus homo: alioqui qui furiosum admonet, quomodo debet
 procedere, quomodo se gerere in publico: furiosior fit ipso furioso:
 Sic primum animus est liberandus falsis opinionibus, postea traden-
 da precepta philosophię. Apud Erasim.
 Vt puerorum, dum primum ducunt scribere, digiti tenentur,
 & aliena manu per literarum simulachra dicuntur: Post iubentur
 imitari propositum: Sic primum animus ad prescriptum ad-
 iuuetur oportet, donec incipiat per se philosophari. Apud Erasim.
 Vt in corpore latet animus, vnde vim & impetum sumant omnia:
 & mysteria, quę est sacrorum pars optima, non patet, nisi initiatis:
 Ita philosophię precepta nota sunt omnibus, id vero quod in ea est
 optimum, latet. Apud Erasim.
 Alia remedia cum administrantur tristitia, post sanitatem de-
 niq; delectant: Philosophia pariter salutaris est & dulcis. Apud
 Erasim.
 Lana quosdam colores statim inbibit, quosdam non nisi sepius
 macerata & recocta: Sic alias disciplinas ingenia cum acceperit, pro-
 titius præstant, Philosophia nisi alte descendit, & diu sedet, non colo-
 ratur. Apud Erasim.
 Ciceronis: Vt medici toro corpore curando, minima etiam par-
 ti si condoluit, medentur: Sic philosophia, cum vniuersam ægritu-
 dinem sustulerit, tamen si quis error aliunde extitit, si paupertas
 momordit, si ignominia pupugit, si quid tenebrarum ostendit
 exitum, semper ad eundem fontem reuertendum est. Libro 3.
 Tusc. quast.
 Deturatum herba sagittas educit e corpore, hanc cerui monstra-
 uere: Ita philosophię ratio, fortuna: iacula eximit animis. Lib. 25. c.
 8. & Theophrast. l. 9. c. 15.
 Lauri bæca amara quidem sunt, sed saluti conferunt: Ita philo-
 sophię precepta, salutaria magis quam blanda sunt aut iucunda.
 Lib. 16. c. 30.
 Vt acetum acre quidem gustu, sed aduersus serpentium ictus mi-
 re valet: Ita precepta philosophię austera quidem illa, minimeque
 blanda, sed contra pestiferas animi cupiditates remedium adferunt
 præstanteum. Lib. 23. c. 1.
 Sicut in sarturum ad venentem quidem reddit legnorem, sed
 animi vim acuit: Ita philosophię studium, corporis curam ac vi-
 gorem, ad animi vigorem traducit, vt hoc plus cupiat homo, in re-
 bus æternis, quo magis stupet ad ista corporea, crassaque. Libro 20.
 cap. 13.
 Poltriani: vt non ex omni ligno, veteri prouetbio, Mercurius fini-
 gitur: Ita profecto non cuiusvis nature est, intima philosophię ady-
 ta penetrare. In prefatione in Charmidem Plato.
 Vt medicina corpus: Ita animum curat philosophia. In La-
 mid.
 Quemadmodum in corpore visus, quanquam ipse opus nul-
 lum peragit, dum tamen aut indicat vnumquodque, aut iudi-
 cat, ita opifices iuuat, vt non plus manibus debere illi, se quam
 oculis suis sentiant: Ita philosophia licet nihil agat, & contem-
 plationi tantum vacet, modum tamen præscribit officio. In La-
 mid.
 Isthis Pici Mirandula: Quemadmodum marmorea domus
 picturam non recipit, si opus albarium superinduxeris: sic autem
 adimes de dignitate, de pulchritudine, Non aliter & sapientia, &
 quę tractantur à philosophis, reclarior non clarescunt, sed offuscantur.
 In epistol. ad Hermolaum Barbarum, quę est in sermone Politiani
 epist. l. 9.
 Solent qui thesauros occultare volunt, si non datur seponere,
 quisquiliis integere, vel ruderibus, vt prætereuntes non depre-
 hendant, nisi quos ipsi dignos eo munere iudicauerint: Simile
 philosophorum studium, celare res suas populum: à quo cum
 non probari modo, sed nec intelligi illos deeat, non potest non
 decedere, habere aliquid, quę ipsi scribunt, theatrale, plausibile,
 populare: quod demum multitudinis iudicio accommodare se vi-
 deatur. In epistol. ad Hermolaum Barbarum, quę est in Politiani
 epist. l. 9.

creatore creaturam, iuxta insipientes concernimus,
 officio officem deprehendimus: & sicut diuinus inquit A-
 ristoteles, omnem intellectum Christo captiuemus. In oratione fu-
 lantibus Basilij.
 Sicut aues vocales humanam quidem vo-
 cantur, non tamen intelligunt quid loquantur: Ita philoso-
 phantur, non tamen proderunt. Serm. 1.
 Sicut apud medicos quę dicitur logoiatria, mul-
 tos ægros adiuuet: remedijs enim & chirurgijs & dia-
 etis morbi curantur: Sic & in philosophia, verba tantum
 recitant & venantur, vitam autem morbis refertam cu-
 rare possunt, nec volunt, nec pudet eos à teneris annis ad vlti-
 mos senectutem sententiales struola oppugnare, propugna-
 quam felicitas in hominibus verbisq; & immodiica ina-
 molitate sira sit, ac non potius in componendis moribus.
 Quę quast.
 Philosophia rationem triplicem priscos aiunt agro assimilasse, ita
 quędam arboribus stirpibusque faceret similem: Moralem
 quędam propter quos sunt arbores: denique rationalem sepi-
 mus. Quomodo modum enim maceria si uctus plantasque a-
 lerat, arcentis rursus pendendi nocendique cupidus: Ita & ratio-
 nis philosophię præsidium munusculum est reliquarum
 moralis arborumque naturalis. De agriculturā.
 Plautus: Sicut medici cum saluberrimis ægrotis potius
 saporem amari medicamentum, dulci ipsum liquore
 aceto adeo salutarium amaritudo inem regunt: Sic etiam
 philosophia vetus, sententius suis, fabularum, carminum ac
 mœchia velatis, antiquos illos animos cepit, neque aliter
 est infirmata disciplina ad institutionem illexit.
 Quemadmodum medicinę nullus est vsus, nisi mor-
 boribus exterminet: Ita neque philosophię, nisi animę vit-
 ijs. Apud Srob. serm. 80.
 Vignari nonnulli mel Ponticum gustare volunt: gu-
 stant enim eum minime dulci amaroque succulentem, illico re-
 gunt: Sic aliqui curiosi philosophorum, & præsertim Diogenis
 vitam facere volebant, à quibus redarguti, statim dato tergo
 In diatribis & Apud Srob. ser. 11.
 Vt capicula ex foliis succum mellis colligit, cum alij
 coloris, & odore, Sic philosophię studiosus & ex-
 erant, quod ad bene viuendum conducit, cum alij tantum
 delectantur in mor.
 Quemadmodum agricola syluestribus securum aut ignem ad-
 ducit, ut funditus extirpat: vineas vero, atque oleas, amputat cau-
 tem, ne forte superuacua refecant, sedat & id quod
 est: Sic philosophus ex animo iuuenum libidinem, auari-
 tiam, penitus reuellet: ceterum pudorem immodicum
 emendabit, ne simul omnem euellat verecundiam. In Mo-
 rali.
 Vt non potest consistere, sed aut in hanc, aut in istam ver-
 tam: Sic in philosophia, qui non proficit ad bonam men-
 tem, ad malam mentem. In mor.
 Vt aduertitur, & exicit ad philosophiam, nec docent nec
 tem, perinde faciunt, vt in qui præmuntur lucernam, nec
 oleum. in moral.
 Anacharis dixit, Athenienses ad nihil aliud vi-
 uunt, nisi ad numerandum: Ita quidam videntur philosophię
 tantum vt ostentent. in moral.
 Vt pitecos, qui fontes habet, aut nouit: Sic non petit ali-
 quę, quę conuulsum, qui ipse didicit philosophiam. In Morā-
 libus.
 In causa nihil tribuens amori, tantum remi perpendit, ac se-
 rem pronuntiat: At in audiendis philosophis multis lapsi-
 bus de laudandum est. Vnde veteres iuxta Mercurij statuam,
 item ponere solent sunt. in moral.
 In caratione non sentitur morbi euamen, nisi sincerus habi-
 tudine: Sic in philosophia non proficitur, nisi paulatim ali-
 quę de salutaria, donec in alium mentis habitum proficiat.
 In Philosophia studio, ceu per metamorphosin quandam, qui-
 bus aures facti conferunt se ad contemplationem nature: qui
 catelli ad rixas & morsus sophistarum & quæstionula-
 rum. in mor.
 Vt quæstus, cum expellitur liquore, aer expellitur: Sic qui profice-
 rent in philosophia, veris implentur bonis, ac minus iam glorian-
 tia & pallio, minusque leuiter sunt in alios in seipso durio-
 rum. in mor.
 Vt subinde sublit in via, minus proficit: At in philosophia et-
 relabimur in malitiam, inermisio ad honesta cursu, ceu nauis,
 facta est. in mor.
 Vt ad lineam applicandus est lapis, non ad lapidem linea: Sic vita

ad philosophorum decreta corrigenda est, non ea sunt ad mores nos-
 tros trahenda in moral.
 Menedemus aiebat multos nauigare Athenas, qui primum es-
 sent sapientes, deinde fieri philosophos, id est, sapientie studiosos,
 deinde rhetores, postremo idiotas: Sic in philosophia quo magis
 profeceris, hoc minus turgebis fastu. in mor.
 Vt non medentur, qui vendunt pharmaca: Ita non sunt philoso-
 phi, qui quicquid est philosophia sumpserint, id transferunt ad offen-
 tationem. in mor.
 Seneca: Quomodo multum inter auaritia & pecuniam interest,
 cum illa cupiat, hęc concupiscat: Sic inter philosophiam & sapien-
 tiam. Lib. 2. epist. 90.
 Vt semina bona si in solum bonum inciderint, similia origini
 proueniunt, eadem humis sterilis ac palustris necat: Sic philoso-
 phię precepta, si in bonum, aut prauum animum inciderint. Apud
 Erasim.
 Philosophus etiam eloquens perinde est quasi bonus gubernator
 etiam formosus sit. Apud Erasim.
 Vt primum est expurganda bilis, vnde nascitur infania, deinde
 monendus homo: alioqui qui furiosum admonet, quomodo debet
 procedere, quomodo se gerere in publico: furiosior fit ipso furioso:
 Sic primum animus est liberandus falsis opinionibus, postea traden-
 da precepta philosophię. Apud Erasim.
 Vt puerorum, dum primum ducunt scribere, digiti tenentur,
 & aliena manu per literarum simulachra dicuntur: Post iubentur
 imitari propositum: Sic primum animus ad prescriptum ad-
 iuuetur oportet, donec incipiat per se philosophari. Apud Erasim.
 Vt in corpore latet animus, vnde vim & impetum sumant omnia:
 & mysteria, quę est sacrorum pars optima, non patet, nisi initiatis:
 Ita philosophię precepta nota sunt omnibus, id vero quod in ea est
 optimum, latet. Apud Erasim.
 Alia remedia cum administrantur tristitia, post sanitatem de-
 niq; delectant: Philosophia pariter salutaris est & dulcis. Apud
 Erasim.
 Lana quosdam colores statim inbibit, quosdam non nisi sepius
 macerata & recocta: Sic alias disciplinas ingenia cum acceperit, pro-
 titius præstant, Philosophia nisi alte descendit, & diu sedet, non colo-
 ratur. Apud Erasim.
 Ciceronis: Vt medici toro corpore curando, minima etiam par-
 ti si condoluit, medentur: Sic philosophia, cum vniuersam ægritu-
 dinem sustulerit, tamen si quis error aliunde extitit, si paupertas
 momordit, si ignominia pupugit, si quid tenebrarum ostendit
 exitum, semper ad eundem fontem reuertendum est. Libro 3.
 Tusc. quast.
 Deturatum herba sagittas educit e corpore, hanc cerui monstra-
 uere: Ita philosophię ratio, fortuna: iacula eximit animis. Lib. 25. c.
 8. & Theophrast. l. 9. c. 15.
 Lauri bæca amara quidem sunt, sed saluti conferunt: Ita philo-
 sophię precepta, salutaria magis quam blanda sunt aut iucunda.
 Lib. 16. c. 30.
 Vt acetum acre quidem gustu, sed aduersus serpentium ictus mi-
 re valet: Ita precepta philosophię austera quidem illa, minimeque
 blanda, sed contra pestiferas animi cupiditates remedium adferunt
 præstanteum. Lib. 23. c. 1.
 Sicut in sarturum ad venentem quidem reddit legnorem, sed
 animi vim acuit: Ita philosophię studium, corporis curam ac vi-
 gorem, ad animi vigorem traducit, vt hoc plus cupiat homo, in re-
 bus æternis, quo magis stupet ad ista corporea, crassaque. Libro 20.
 cap. 13.
 Poltriani: vt non ex omni ligno, veteri prouetbio, Mercurius fini-
 gitur: Ita profecto non cuiusvis nature est, intima philosophię ady-
 ta penetrare. In prefatione in Charmidem Plato.
 Vt medicina corpus: Ita animum curat philosophia. In La-
 mid.
 Quemadmodum in corpore visus, quanquam ipse opus nul-
 lum peragit, dum tamen aut indicat vnumquodque, aut iudi-
 cat, ita opifices iuuat, vt non plus manibus debere illi, se quam
 oculis suis sentiant: Ita philosophia licet nihil agat, & contem-
 plationi tantum vacet, modum tamen præscribit officio. In La-
 mid.
 Isthis Pici Mirandula: Quemadmodum marmorea domus
 picturam non recipit, si opus albarium superinduxeris: sic autem
 adimes de dignitate, de pulchritudine, Non aliter & sapientia, &
 quę tractantur à philosophis, reclarior non clarescunt, sed offuscantur.
 In epistol. ad Hermolaum Barbarum, quę est in sermone Politiani
 epist. l. 9.
 Solent qui thesauros occultare volunt, si non datur seponere,
 quisquiliis integere, vel ruderibus, vt prætereuntes non depre-
 hendant, nisi quos ipsi dignos eo munere iudicauerint: Simile
 philosophorum studium, celare res suas populum: à quo cum
 non probari modo, sed nec intelligi illos deeat, non potest non
 decedere, habere aliquid, quę ipsi scribunt, theatrale, plausibile,
 populare: quod demum multitudinis iudicio accommodare se vi-
 deatur. In epistol. ad Hermolaum Barbarum, quę est in Politiani
 epist. l. 9.

